

ÜNİVERSİTELİ SPORCULARIN SPORA GÜDÜLENME NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE REASONS OF SPORT MOTIVATION IN COLLEGIATE ATHLETES

Oğuzhan DALKIRAN¹, Cem Sinan ASLAN²

Öz

Bu çalışmada amaç; üniversiteli kadın ve erkek sporcuların, spora güdülenme nedenleri ve bu nedenlerin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir. Çalışmaya, 23 farklı üniversiteden yaşları 17-28 arasında değişen, farklı branşlardan 168 kadın, 222 erkek olmak üzere toplam 390 sporcu öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Pelletier vd. tarafından 1995 yılında geliştirilen, Kazak (2004) tarafından Türkçe güvenilirlik ve geçerliliği yapılan, 28 maddeden oluşan Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale) kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, SPSS (Ver.22) paket programında yer alan t-testinden yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Sonuç olarak; kadın ve erkek sporcuların spora güdülenme nedenlerinin daha çok dışsal motivasyonel faktörlere bağlı olduğu ancak bu faktörlere verilen önem sırasının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sporda Güdülenme, Cinsiyet, Üniversiteli Sporcular, Sporda Güdülenme Ölçeği, Spor Yapma Nedenleri

Abstract

The aim of this study is to determine the reasons for sport motivation of male and female collegiate athletes and whether these reasons differ by gender. Groups were composed of totally 390 athlete students from 23 different universities and different branches as 168 female and 222 male, ranging in 17-28 aged. As a data collecting tool; "Sport Motivation Scale" developed by Riggio et al. (1995) consisted of 28 items and it was adapted to Turkish by Kazak (2004) was used. Data, getting from

¹ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, odalkiran@mehmetakif.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, csaslan@mehmetakif.edu.tr

the scale was analyzed statistically by using SPSS for Windows (Ver. 22) program. Data was evaluated with t-test and the alpha level was set as 0,05.

As a result; reasons of sport motivation of female and male athletes are bound to extrinsic motivational factors, but it has been found that the order of importance of these factors show difference according to gender.

Keywords: Sport Motivation, Gender, Collegiate Athletes, Sport Motivation Scale, Reason of Making Sport

1. GİRİŞ

Motivasyon kavramı; hareket etmek, teşvik etmek, harekete geçmek anlamlarına gelen Latince “movere” kelimesinden türetilmiştir (Richard vd.,1975). Motive teriminin Türkçe karşılığı güdü veya harekete geçirici olarak tanımlanmaktadır (Soyer vd., 2010).

Davranış bilimlerinde motivasyon, içten gelen itici kuvvetlerle belli bir hedefe doğru yönelen amaçlı davranışlar için kullanılır. Motivasyon, insanları belirli durumlarda belirli davranışa yönelten etkenlerin tümüdür (Güney, 2000). Motivasyon, kişilerin belirli bir amacı gerçekleştirmek amacıyla kendi arzu ve istekleri ile davranmalarınıdır. Bireyleri, beklenen ve istenen yönde hareket etmelerine ve davranmalarına teşvik eden, kendilerinden veya çevrelerinden kaynaklanan çeşitli güdü ve güdüler topluluğudur (Küçükahmet, 2000).

Güdüler genel olarak içsel veya dışsal olmak üzere iki ana kategoriye ayrılır. Dışsal motivasyon, bireyin dışından gelen etkileri içerir. Dışsal motivasyon, diğer insanlar aracılığıyla gelen olumsuz ve olumlu etkilerde bulunabilen, davranışın tekrarlama olasılığını artırıp azaltabilen maddi, manevi değerler taşıyabilen güçlendirme veya pekiştirmelerdir (Türkmen, 2005). İçsel motivasyon ise, bireyin içinde var olan ihtiyaçlarına yönelik tepkilerdir. Merak, bilme, ihtiyacı, yeterli olma isteği, gelişme arzusu içsel güdülere örnek gösterilebilir (Selçuk, 1996).

Motivasyonun gücü ve başarı arasındaki ilişkinin, özellikle sporda çok önemli olduğu gayet açıktır. Motive edici gücü düşük olan bir durumun, düşük bir başarı ile sonuçlanması muhakkaktır. Her insan, kendini tatmin eden ve huzur verici durumları arama, rahatsız edici durumlardan ise kaçınma eğilimi gösterir. Arama ve kaçınma eğilimleri, güdülerin yapısında mevcuttur. Hangi eğilim daha ağır basarsa, ona yönelik güdüler ortaya çıkar (Soyer vd., 2010).

Sporda içsel motivasyon, sporcunun kendisinden kaynaklanır. İçsel güdülenme düzeyi yüksek olan sporcular daha çok bilgi ve beceri öğrenmek, daha başarılı olmak, daha çok doyum sağlamak için büyük bir açlık duyarlar. Çalışmaları için özel olarak güdülenmeleri ya da zorlanmaları gerekmez (Doğan, 2005). Dışsal motivasyon ise, sporcunun kendisi ile doğrudan ilgili olan bir durum değildir. Dış ortamda oluşan çeşitli durumların sporcu üzerinde oluşturduğu olumlu veya olumsuz etkilerdir (Luc ve ark, 1995). Bu güdülenme türü sporcunun kendisinden kaynaklanır.

İçsel güdülenme düzeyi yüksek olan sporcular daha çok bilgi ve beceri öğrenmek, daha başarılı olmak, daha çok doyum sağlamak amaçlarına ulaşmak için istekle, zevkle, hırsıyla çalışırlar, alanlarında uzmanlaşmak, yetkinleşmek isterler. Çalışmaları için özel olarak güdülenmeleri, ya da zorlanmaları

gerekmez. Başkalarının kendileri hakkında ne düşündükleri önemli değildir. Performansın kontrolü kendilerindedir (Doğan, 2005). Dışsal güdülenmede ise akla; antrenör, seyirci, vb. unsurlar gelmektedir. Dışsal faktörler; kupa, para, madalya, vb. maddi materyaller olabileceği gibi, takdir edilme, övülme, vb. maddi olmayan kaynaklar da olabilir (Konter, 1995).

Her bireyin belirli nedenlerden dolayı fiziksel aktivitelere katıldığı ve bu nedenlerin içsel ya da dışsal olabildiği düşünülmektedir (Kazak, 2004). Bu çalışmada amaç; üniversiteli kadın ve erkek sporcuların, spora güdülenme nedenleri ve bu nedenlerin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Üniversiteli sporcu öğrencilerin spor yapma nedenlerini ve motivasyonlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu veya olayla ilgili olarak görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı bir araştırma yaklaşımı olan tarama modeli kullanılmıştır (Tanrıoğen, 2011).

2.2. Çalışma grubu

Çalışmaya, basit rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen 23 farklı üniversiteden yaşları 17-28 arasında değişen, farklı branşlardan 168 kadın ve 222 erkek olmak üzere toplam 390 sporcu öğrenci katılmıştır.

2.3. Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak; Pelletier ve ark. (1995) tarafından geliştirilen ve Kazak (2004) tarafından Türkçe güvenilirlik ve geçerliliği yapılan, 28 maddeden oluşan Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale) kullanılmıştır. Ölçek; içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk olmak üzere 3 alt boyutta, bireyi spor yapmaya yönelten nedenleri ölçmektedir. 28 maddenin 12 tanesi (1,2,4,8,12,13,15,18,20,23,25,27) içsel motivasyon (Intrinsic Motivation), 12 tanesi (6,7,9,10,11,14,16,17,21,22,24,26) dışsal motivasyon (Extrinsic Motivation), 4 tanesi (3,5,19,28) ise motivasyonsuzluk (Amotivation) ile ilgilidir. Maddeler 7'li likert tipi ölçekte "1=hiçbir şekilde uymuyor – 7=kesinlikle uyuyor" şeklinde olmak üzere 1 ile 7 arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin değerlendirilmesinde madde ortalama puanları kullanılmıştır. Bu çalışmanın amacı, sporcuları motive eden nedenlerin belirlenmesi olduğundan, ölçekte yer alan "Amotivasyon" alt boyutu değerlendirmeye alınmamıştır.

2.4. Verilerin analizi

Sporcuların spor yapma nedenlerinin ve motivasyonlarının tercih önceliklerini belirlemede tanımlayıcı istatistiksel analizler, maddeler arası farklılıkların karşılaştırılmasında ise verilerin normal dağılım gösterdiği "Shapiro-Wilk" testi ile belirlendiğinden, "t testi" kullanılmıştır. Ölçeğin bu çalışmadaki iç tutarlılık katsayısı .878 olarak tespit edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde SPSS (Ver.22) paket programından yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	168	43,1
	Erkek	222	56,9
	Toplam	390	100

Tablo incelendiğinde, sporcuların cinsiyet dağılımlarının % 43,1'inin kadın ve % 56,9'unun erkek olarak oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Üniversiteli Kadın Sporcuların Spor Yapma Neden ve Motivasyonları

Sıra	Motivasyon Faktörü	N	Mean	SS	Boyut
1	Sevdiğim sporu yaparken yoğun duygular hissettiğim için	168	5,94	1,36	İçsel
2	Diğer yönlerimi geliştirmede seçtiğim en iyi yollarından biri olduğu için	168	5,91	1,24	Dışsal
3	Kendimi iyi hissedebilmem için spor yapmam gerekli	168	5,82	1,47	Dışsal
4	Düzenli olarak spor yapmam gerektiği için	168	5,80	1,53	Dışsal
5	Yaşamımın diğer alanlarında bana faydalı olabilecek pek çok şeyi öğrenmenin iyi bir yolu olduğu için	168	5,74	1,30	Dışsal
6	Fiziksel aktiviteye tamamiyle daldım gitme hissinden hoşlandığım için	168	5,64	1,63	İçsel
7	Spor için zaman ayırmam kendimi kötü hissedeceğim için	168	5,47	1,61	Dışsal
8	Sportif yeteneklerimi mükemmelleştirirken haz aldığım için	168	5,44	1,50	İçsel
9	Eğer formda olmak isteniyorsa spor yapmak kesinlikle gerekli olduğu için	168	5,40	1,67	Dışsal
10	Bir fiziksel aktiviteye katıldığımda heyecan hissettiğim için	168	5,12	1,62	İçsel
11	Performansı geliştirecek yeni yöntemler keşfetmek haz verdiği için	168	4,99	1,50	İçsel
12	Uğraştığım spor dalı ile ilgili daha fazla şey bilmek haz verdiği için	168	4,95	1,58	İçsel
13	Bazı zor antrenman tekniklerinde ustalaşırken haz aldığım için	168	4,93	1,45	İçsel
14	Bazı zor becerileri gerçekleştirenken haz aldığım için	168	4,85	1,69	İçsel
15	Bana göre, insanlarla tanışmanın en iyi yollarından biri olduğu için	168	4,81	1,77	Dışsal
16	Sportif becerilerde zayıf bulduğum bazı yönlerimi geliştirirken haz aldığım için	168	4,69	1,78	İçsel
17	Yeni antrenman tekniklerini keşfetmek haz verdiği için	168	4,67	1,57	İçsel
18	Spor ortamında heyecan verici deneyimleri yaşamak haz verdiği için	168	4,64	1,75	İçsel
19	Daha önce denemediğim antrenman tekniklerini öğrenirken haz aldığım için	168	4,50	1,75	İçsel
20	Çevremdeki insanların formda olmanın önemli olduğunu düşündükleri için	168	4,14	1,88	Dışsal
21	Tanıdığım insanlar tarafından saygı görmeme neden olduğu için	168	4,11	1,87	Dışsal
22	Arkadaşlarımla iyi ilişkilerimi sürdürebilmemin en iyi yollarından biri olduğu için	168	4,01	1,98	Dışsal
23	Sporcu olmanın verdiği prestij için	168	4,01	1,89	Dışsal
24	Uğraştığım spor dalında ne kadar iyi olduğumu diğerlerine göstermek için	168	3,49	1,86	Dışsal

Üniversiteli kadın sporcuların spor yapma motivasyon boyutlarının ağırlıklı olarak dışsal motivasyona bağlı olduğu belirlenmiştir. Spor yapma nedeni olarak ise öncelikle; sevilen bir sporu yapmanın verdiği yoğun duygular, farklı yönden gelişim sağlama, iyi hissetmek, spora düzenli olarak devam etmek ve yararlı olabilecek bilgiler öğrenmek amaçlarının önem taşıdığı belirlenmiştir.

Üniversiteli kadın sporcuların spor yapma nedeni olarak en az motive oldukları tercihlerin; formda bir vücudun önemi, daha fazla saygı görme, iyi ilişkiler sürdürebilme, prestij sahibi olma ve kendini ispat etme olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Üniversiteli Erkek Sporcuların Spor Yapma Neden ve Motivasyonları

Sıra	Motivasyon Faktörü	N	Mean	SS	Boyut
1	Düzenli olarak spor yapmam gerektiği için	222	5,69	1,31	Dışsal
2	Eğer formda olmak isteniyorsa spor yapmak kesinlikle gerekli olduğu için	222	5,68	1,52	Dışsal
3	Sevdiğim sporu yaparken yoğun duygular hissettiğim için	222	5,63	1,37	İçsel
4	Diğer yönlerimi geliştirmede seçtiğim en iyi yollarından biri olduğu için	222	5,61	1,28	Dışsal
5	Kendimi iyi hissedebilmem için spor yapmam gerekli	222	5,50	1,31	Dışsal
6	Fiziksel aktiviteye tamamıyla dalış gitme hissinden hoşlandığım için	222	5,48	1,34	Dışsal
7	Yaşamımın diğer alanlarında bana faydalı olabilecek pek çok şeyi öğrenmenin iyi bir yolu olduğu için	222	5,46	1,23	Dışsal
8	Sportif yeteneklerimi mükemmelleştirirken haz aldığım için	222	5,26	1,41	İçsel
9	Bana göre, insanlarla tanışmanın en iyi yollarından biri olduğu için	222	5,06	1,69	Dışsal
10	Bir fiziksel aktiviteye katıldığımda heyecan hissettiğim için	222	4,98	1,46	İçsel
11	Spor için zaman ayırmam kendimi kötü hissedeceğim için	222	4,97	1,81	Dışsal
12	Spor ortamında heyecan verici deneyimleri yaşamak haz verdiği için	222	4,91	1,65	İçsel
13	Bazı zor antrenman tekniklerinde ustalaşırken haz aldığım için	222	4,90	1,77	İçsel
14	Uğraştığım spor dalı ile ilgili daha fazla şey bilmek haz verdiği için	222	4,82	1,74	İçsel
15	Performansı geliştirecek yeni yöntemler keşfetmek haz verdiği için	222	4,78	1,59	İçsel
16	Bazı zor becerileri gerçekleştirenken haz aldığım için	222	4,56	1,59	İçsel
17	Tanıdığım insanlar tarafından saygı görmeme neden olduğu için	222	4,55	1,93	Dışsal
18	Sportif becerilerde zayıf bulduğum bazı yönlerimi geliştirirken haz aldığım için	222	4,45	1,71	İçsel
19	Arkadaşlarımla iyi ilişkilerimi sürdürebilmem en iyi yollarından biri olduğu için	222	4,44	1,78	Dışsal
20	Yeni antrenman tekniklerini keşfetmek haz verdiği için	222	4,42	1,84	İçsel
21	Daha önce denemediğim antrenman tekniklerini öğrenirken haz aldığım için	222	4,39	1,88	İçsel
22	Sporcu olmanın verdiği prestij için	222	4,39	1,65	Dışsal
23	Çevremdeki insanların formda olmanın önemli olduğunu düşündükleri için	222	4,12	1,79	Dışsal
24	Uğraştığım spor dalında ne kadar iyi olduğumu diğerlerine göstermek için	222	3,53	1,97	Dışsal

Üniversiteli erkek sporcuların spor yapma motivasyon boyutlarının ağırlıklı olarak dışsal motivasyona bağlı olduğu belirlenmiştir. Spor yapma nedeni olarak ise öncelikle; spora düzenli olarak devam etmek, formda kalmak, sevilen bir sporu yapmanın verdiği yoğun duygular, farklı yönden gelişim sağlama ve iyi hissetmek amaçlarının önem taşıdığı belirlenmiştir.

Üniversiteli erkek sporcuların spor yapma nedeni olarak en az motive oldukları tercihlerin; yeni antrenman teknikleri keşfetmenin hazzı, yeni antrenman teknikleri öğrenme, prestij sahibi olma, formda bir vücudun önemi ve kendini ispat etme olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Üniversiteli Sporcuların Spor Yapma Nedenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırması (t-Testi)

Boyut	Değişken	n	\bar{X}	S	sd	t	p
Daha fazla saygı görmemi sağlıyor	Kadın	168	4,11	1,87	388	-2,22	.027*
	Erkek	222	4,55	1,93			
Sporcu olmanın sağladığı prestij	Kadın	168	4,01	1,89	388	-2,12	.035*
	Erkek	222	4,39	1,65			
Diğer yönlerimi geliştirmede seçtiğim en iyi yollarından biri olduğu için	Kadın	168	5,91	1,24	388	2,31	.022*
	Erkek	222	5,61	1,28			
Kendimi iyi hissetmek için	Kadın	168	5,82	1,47	346	2,20	.028*
	Erkek	222	5,50	1,31			
Yaşamımın diğer alanlarında bana faydalı olabilecek pek çok şeyi öğrenmenin iyi bir yolu olduğu için	Kadın	168	5,74	1,30	388	2,20	.028*
	Erkek	222	5,46	1,23			
Sevdiğim sporu yaparken yoğun duygular hissettiğim için	Kadın	168	5,94	1,36	388	2,26	.025*
	Erkek	222	5,63	1,37			
Spor için zaman ayırmam kendimi kötü hissedeceğim için	Kadın	168	5,47	1,61	388	2,85	.005*
	Erkek	222	4,97	1,81			
Arkadaşlarımla iyi ilişkilerimi sürdürebilmemin en iyi yollarından biri olduğu için	Kadın	168	4,01	1,98	388	-2,22	.027*
	Erkek	222	4,44	1,78			

*p<0,05

Spor yapma nedeni olarak “daha fazla saygı görme” boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = -2,22, p<.05). Elde edilen verilere göre; daha fazla saygı görmeyi erkek sporcuların (x=4,55) kadın sporculardan (x=4,11) daha çok önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “sporcu olmanın sağladığı prestij” boyutu, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = -2,12, p<.05). Elde edilen verilere göre; sporcu olmanın sağladığı prestiji, erkek sporcuların (x=4,39) kadın sporculardan (x=4,01) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “diğer yönlerde gelişmenin en iyi yollarından biri” olma boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = 2,31, p<.05). Elde edilen verilere göre; diğer yönlerde gelişmeyi, kadın sporcuların (x=5,91) erkek sporculardan (x=5,61) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “kendimi iyi hissetmek” boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = 2,20, p<.05). Elde edilen verilere göre; kendini iyi hissetmeyi, kadın sporcuların (x=5,82) erkek sporculardan (x=5,52) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “faydalı olabilecek bilgiler öğrenmek” boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = 2,20, p<.05). Elde edilen verilere göre; faydalı olabilecek bilgiler öğrenmeyi, kadın sporcuların (x=5,74) erkek sporculara göre (x=5,46) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “sevdiğim bir sporu yaparken yoğun duygular hissetmek” boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t388 = 2,26, p<.05). Elde edilen verilere

göre; sevilen bir sporu yaparken yoğun duygular hissetmeyi, kadın sporcuların ($x=5,94$) erkek sporculara göre ($x=5,63$) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “spora zaman ayırmadığında kötü hissetme” boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{388} = 2,85, p<.05$). Elde edilen verilere göre; spora zaman ayırmadığında kendini kötü hissetme duygusunu kadın sporcuların ($x=5,47$) erkek sporculara göre ($x=4,97$) daha fazla önemsedikleri söylenebilir.

Spor yapma nedeni olarak “arkadaş ilişkilerini sürdürebilmenin iyi bir yolu” boyutu, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{388} = -2,22, p<.05$). Elde edilen verilere göre; spor yapmanın arkadaş ilişkilerini sürdürebilmenin iyi bir yolu olduğunu, erkek sporcuların ($x=4,44$) kadın sporculara göre ($x=4,01$) daha çok benimsedikleri söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporla motivasyon konusunda daha önce yapılan çalışmaların az sayıda olması nedeni ile tartışma kısmında, daha önce yapılan çalışma sonuçlarından destek alınarak konunun tartışılması sınırlı düzeyde gerçekleştirilebilmiştir.

Spora katılım motivasyonu ile ilgili yapılan ilk çalışmalarda, beceri gelişimi ve öğrenimi, eğlence, fiziksel zindelik, arkadaş edinme ve başarıma faktörlerinin spora katılımı etkileyen en önemli sebepler olduğu tespit edilmiştir (Gill vd., 1983; White ve Duda, 1994; Kolt vd., 1999). Yapılan bu çalışmada da spor yapma nedenleri olarak benzer sonuçlar elde edilirken cinsiyet değişkenine göre farklılıklara aşağıda değinilmiştir.

Bu çalışmada, üniversiteli kadın ve erkek sporcuların spor yapmaya motive olma tercihlerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiş, farklılık olarak; kadınların yararlı olabilecek bilgiler öğrenme amacını daha fazla önemseddiği, erkeklerin ise; formda bir vücuda sahip olma amacını daha fazla önemseddiği belirlenmiştir. Kılınç ve ark. (2011) sporcuların motivasyon düzeylerini inceledikleri çalışmalarında, cinsiyet açısından bir farklılık olmadığını belirlerken, Oyar ve ark. (2001) ise; yapmış olduğu çalışmada, “becerilerimi geliştirmek, fiziksel olarak sağlıklı olmak, yeni beceriler öğrenmek”, kız ve erkek öğrencilerin spora katılımlarını yönlendiren en önemli nedenler olarak tespit etmişlerdir.

Üniversiteli kadın ve erkek sporcuların spor yapma nedeni olarak en az motive oldukları tercihlerin benzerlik gösterdiği ancak; kadınların erkeklere göre “daha fazla saygı görme ve iyi ilişkiler sürdürebilme” boyutunda motivasyonlarının düşük olduğu, erkeklerin ise kadınlara göre; “yeni antrenman teknikleri keşfetmenin hazzı ile yeni antrenman teknikleri öğrenme” boyutunda motivasyonlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Spor yapma nedeni olarak; “saygı görme, prestij sağlama, arkadaş ilişkilerini sürdürebilmenin iyi bir yolu” boyutlarında erkek sporcuların kadın sporculara göre daha fazla önem verme açısından farklılık gösterdiği saptanırken, “diğer yönlerini geliştirme, kendini iyi hissetme, faydalı olabilecek bilgiler öğrenme, yoğun duygular hissetme, zaman ayırmadığında kötü hissetme” boyutlarında kadın sporcuların erkek sporculara göre daha fazla önem verme açısından farklılık gösterdiği saptanmıştır. Oyar ve ark. (2001) yapmış olduğu benzer bir çalışmada, “beceri gelişimi, başarı, eğlence ve aktif olma” boyutlarında kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık tespit edilmişken, Çekin ve ark. (2001) sporcuları

motive eden faktörlerin arasında, toplumda saygın bir yer edinme ve sağlıklı kalmanın ön plana çıktığını bildirmişlerdir.

Sonuç olarak; kadın ve erkek sporcuların spora güdülenme nedenlerinin daha çok dışsal motivasyonel faktörlere bağlı olduğu ancak bu faktörlere verilen önem sırasının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

5. KAYNAKÇA

Çekin, Murat D. – Tatar, Yetkin – Afyon, Yakup Akif (2001), “14-16 Yaş Grubunu Spora Teşvik Eden Unsurlar”, Selçuk Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı.7, Konya.

Doğan, Orhan (2005), *Spor Psikolojisi*, Nobel Kitabevi, Adana.

Gill, Donald L.- Gross, Joseph B.- Huddleston, Sara (1983), “Participation Motivation In Young Sports”, *International Journal of Sport Psychology*, cilt.14, 1-14.

Güney, Salih (2000), *Davranış bilimleri*, Nobel Yayıncılık, Ankara.

Kazak, Zişan (2004), “Sporda güdülenme ölçeği –SGÖ-‘nin Türk sporcular için güvenilirlik ve geçerlik çalışması”, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, cilt.15, sayı.4:191-206.

Kılınç, Mustafa – Ulucan, Hakkı – Kaya, Kazım - Türkçapar, Ünal (2012), “Takım Sporu Yapanların Motivasyon Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt.11, sayı.2:191-206.

Kolt, Gregory – Kirby, Ray - Bar-Eli, Michael – Blumenstein, Boris – Chadha, Narender K. – Liu, Jie – Kerr, Greg (1999), “A Crosscultural Investigation of Reasons for Participation in Gymnastics”, *International Journal of Sport Psychology*, 30, 381-398.

Konter, Erkut (1995), *Sporda Motivasyon*, Saray Tıp Kitapevi, 27, İzmir. (Alıntı: Soyer Fikret, Can Yusuf, Güven Hacer, Hergüner Gülten, Bayansalduz Mehmet, Tetik Burcu. (2010), “Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, cilt.7, sayı.1: 225-239.)

Küçükahmet, Leyla (2000), *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Nobel Yayıncılık, Ankara.

Pelletier, Luc G. – Fortier, Michelle S. – Vallerant, Robert J. – Tuson, Kim M. – Briere, Nathalie M. and Blais, Marc R. (1995), “Toward A New Measure Of Intrinsic Motivation, Extrinsic Motivation And Amotivation In Sport: The Sport Motivation Scale (SMS)”, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(2), 35-53. (Alıntı: Soyer, Fikret – Can, Yusuf – Güven, Hacer – Hergüner, Gülten – Bayansalduz, Mehmet – Tetik, Burcu (2010), “Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, cilt.7, sayı.1: 225-239.)

Oyar, Zeynep Bediz – Aşçı, F. Hülya – Çelebi, Müberra – Mülazımoğlu, Özgür (2001), “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, cilt.12, sayı.2: 21-32.

Richard, M. Steers - Lyman W. Porter. (1975), *Motivation and Work Behaviour*, McGraw-Hill Series in Management. (Alıntı: Soyer, Fikret – Can, Yusuf – Güven, Hacer – Hergüner, Gülten – Bayansalduz, Mehmet – Tetik, Burcu (2010), “Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, cilt.7, sayı.1: 225-239).

Selçuk, Ziya (1996), *Eğitim psikolojisi*, Pegem, Ankara.

Soyer, Fikret – Can, Yusuf – Güven, Hacer – Hergüner, Gülten – Bayansalduz, Mehmet – Tetik, Burcu (2010), “Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, cilt.7, sayı.1: 225-239.

Tanrıöğen, Abdurrahman (2011), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Anı Yayıncılık, Ankara.

Türkmen, Mustafa (2005), *Profesyonel Erkek Futbolcular İle Amatör Erkek Futbolcuların Başarı Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi*, (İzmir-Manisa Örneği), Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

White, A. Sally – Duda, L. Joan (1994), “The Relationship of Gender, Level of Sport Involvement, and Participation Motivation to Task and Ego Orientation”, *International Journal of Sport Psychology*, 25, 40-48.